

Motu proprio "Summorum pontificum"

Rubrika: Dokumenty

Autor: Jiří Gračka

Datum: 1.8.2007, 15:30

Datum konání:

Přinášíme Český překlad latinského originálu listu, který "motu proprio" (z vlastního rozhodnutí) papež Benedikt XVI. vydal 7.7.2007 a ve kterém vedle mešního řádu schváleného po II. vatikánském koncilu povoluje od 14.9.2007 i užívání misálu Jana XXIII. z r. 1962 jako "zvláštní formy liturgického slavení".

Apoštolský list vydaný z vlastního rozhodnutí (motu proprio)

Summorum pontificum

papeže Benedikta XVI.

Papežové vždycky až do těchto časů dbali na to, aby Božímu majestátu byl od církve Kristovy vzdáván důstojný kult "k chvále a slávě jeho jména" a "k užítku celé jeho svaté církve."

Od nepaměti a stejně i do budoucna je třeba zachovávat zásadu, "podle níž každá partikulární církev musí být v souladu s všeobecnou církví, nejen pokud jde o učení víry a svátostná znamení, ale také pokud jde o zvyklosti všeobecně přijaté apoštolskou a nepřetržitou tradicí, které je třeba zachovávat nejen proto, aby se zabránilo omylům, nýbrž také k předávání neporušené víry, neboť to, jak se církev modlí (*lex orandi*), odpovídá tomu, jak věří (*lex credendi*).^[1]

Mezi papeži, kteří takovou náležitou péči vynakládali, vyniká jméno sv. Řehoře Velikého, který pro nové evropské národy zabezpečil zprostředkování jak katolické víry, tak pokladů kultu i kultury, které nashromáždili Římané v předchozích staletích. Formu posvátné liturgie, mešní oběti i celého officia, jak se slavila v Římě, přikázal stanovit a zachovávat. Velmi podporoval také mužské i ženské mnišské řády, které v duchovním zápasu pod vedením Řehole sv. Benedikta všude zároveň se zvěstováním evangelia také vlastním životem ukazovaly jak spásné je ono rozhodnutí této řehole, "aby nic nemělo přednost před dílem Božím" (hlava 43). Posvátná liturgie podle římských zvyklostí tak obohatila nejen víru a zbožnost, ale i kulturu mnoha národů. Je také známo, že latinská liturgie byla v různých jejích formách po všechna staletí trvání křesťanské církve stimulem v duchovním životě velmi mnoha světců, posilovala tolik národů v ctnostném náboženském cítění a obohacovala jejich zbožnost.

Aby posvátná liturgie plnila tento úkol účinněji, o to v průběhu staletí pečovali četní další papežové, mezi nimiž vyniká sv. Pius V., který na výzvu tridentského koncilu s velkým pastoračním úsilím dal celé liturgii novou podobu, postaral se o vydání liturgických knih opravených a "obnovených po vzoru Otců" a dal je k užívání latinské církvi.

Mezi liturgickými knihami římského ritu vyniká, jak známo, Římský misál, který se vyvinul ve městě Římě a během následujících staletí postupně nabyl forem, jež se velmi podobají oné formě, která byla živá u dřívějších generací.

"Naprostě stejný záměr sledovali postupem času římský papežové tím, že ritus a liturgické knihy přizpůsobovali nové době nebo je nově stanovili, až konečně s nástupem naší nové doby bylo dosaženo jejich širší obnovy." [2] Tak si počínali naši předchůdci Klement VIII., Urban VIII., sv. Pius X. [3], Benedikt XV., Pius XII. a blahoslavený Jan XXIII.

V nedávné době vyjádřil II. vatikánský koncil přání, aby se ustálená praxe a úcta vůči liturgii znovu obnovila a aby se přizpůsobila potřebám naší doby. Veden tímto přáním, náš předchůdce, papež Pavel VI. v roce 1970 schválil obnovené a částečně obměněné liturgické knihy latinské církve; tyto knihy, přeložené všude po světě do velkého množství národních jazyků, příznivě přijali biskupové i kněží a věřící. Jan Pavel II. potvrdil třetí vzorové vydání Římského misálu. A tak římský papežové pracovali na tom, aby "tato liturgická stavba (...) znovu zazářila důstojností a vhodným uspořádáním". [4]

V některých zemích však nemálo věřících přilnulo k předešlým formám liturgie, které byly pro jejich duchovní kulturu tak hluboce inspirativní, a nadále k nim lnou s takovou láskou a citem, že papež Jan Pavel II., veden pastýřskou péčí o tyto věřící, vydal v roce 1984 zvláštním indultem "Quattuor abhinc annos", který vypracovala kongregace pro bohoslužbu, povolení užívat Římský misál vydaný Janem XXIII. v roce 1962; roku 1988 pak Jan Pavel II. znovu, Apoštolským listem Motu proprio "Ecclesia Dei", vyzval biskupy, aby toto povolení využívali široce a štědře k prospěchu všech věřících, kteří to žádají.

Na naléhavé prosby těchto věřících, jež dlouho zvažoval náš předchůdce Jan Pavel II., poté co jsme vyslechli také otce kardinály na konzistoři 23. března 2006, po zralém zvážení všech okolností, kdy jsme vzývali Ducha svatého, spolehli jsme se na Boží pomoc a tímto apoštolským listem vydáváme následující rozhodnutí:

Čl. 1 Římský misál vyhlášený Pavlem VI. je řádným vyjádřením *lex orandi* katolické církve latinského ritu. Římský misál vyhlášený sv. Piem V. a nově vydaný bl. Janem XXIII. je třeba pokládat za zvláštní vyjádření téhož *lex orandi* církve a pro své ctihodné a starobylé užívání zasluhuje těžit se náležitě úctě. Tato dvě vyjádření *lex orandi* církve nechť však nevedou k rozdělení *lex credendi* církve; je to totiž dvojí praxe jediného římského ritu.

Proto mešní oběť podle vzorové edice Římského misálu, který byl vyhlášen bl. Janem XXIII. v roce 1962 a nikdy nebyl zrušen, je dovoleno slavit jako zvláštní formu liturgie církve. Podmínky stanovené pro užívání tohoto misálu předchozími dokumenty "Quattuor abhinc annos" a "Ecclesia Dei" se nahrazují následujícími:

Čl. 2 Při mších slavených bez účasti lidu může kterýkoli kněz latinského obřadu, ať světský nebo řeholní, užívat buď Římský misál vydaný blahoslaveným papežem Janem XXIII. v roce 1962, nebo Římský misál vyhlášený papežem Pavlem VI. v roce 1970, a to v kterýkoli den vyjma Velikonočního triduum. K takovému slavení podle jednoho či druhého misálu nepotřebuje kněz žádné povolení, ani Apoštolského stolce, ani svého ordináře.

Čl. 3 Instituty zasvěceného Života nebo Sdružení apoštolského Života, ať s právním statutem papežským nebo diecézním, jestliže při bohoslužbách konventních nebo "ve společenství" chtějí ve vlastních oratořích uspořádat slavení mše svaté podle římského misálu vydaného v roce 1962, je jim to dovoleno. Chtějí-li jednotlivá společenství nebo celý Institut či Sdružení konat takovéto slavení často, většinou nebo trvale, ať v této věci rozhodnou vyšší představení podle právních norem, zákonů a zvláštních ustanovení.

Čl. 4 Ke slavení mše svaté, jak je uvedeno v čl. 2, mohou mít přístup – při zachování všeho, co je podle práva třeba – i věřící, kteří si to z vlastních pohnutek přejí.

Čl. 5, § 1 Ve farnostech, kde trvale existuje skupina věřících, kteří lnou k předchozí liturgické tradici, nechť farář laskavě přijme jejich požadavky sloužit mši svatou podle obřadu Římského misálu vydaného v roce 1962. Sám ať dbá o harmonické sladění prospěchu těchto věřících s řádnou pastýřskou péčí o farnost, ať tak činí pod vedením biskupa podle ustanovení kan. 392, ať vyloučí nesvár a přispívá k jednotě celé církve.

§ 2 Slavení podle misálu bl. Jana XXIII. může mít místo o všedních dnech; avšak i o nedělích a svátcích se může konat jedna taková mše.

§ 3 Když si to žádají věřící nebo kněží, nechť farář povolí slavení mše v této zvláštní formě i za specifických okolností, jako jsou svatby, pohřby nebo příležitostné mše, např. o poutích.

§ 4 Kněží užívající misál bl. Jana XXIII. musí být osoby způsobilé a nezatížení právní překážkou.

§ 5 V kostelích, které nejsou ani farní ani konventní, přísluší udělit výše uvedené povolení rektorovi kostela.

Čl. 6 Při mších s účastí lidu slavených podle misálu bl. Jana XXIII. mohou být čtení přednášena i v národním jazyce s použitím textů vydaných se souhlasem Apoštolského stolce.

Čl. 7 Tam, kde některá skupina věřících laiků zmíněná v čl. 5, par. 1 od faráře nedostane, co žádá, ať o věci uvědomí diecézního biskupa. Snažně žádáme biskupa, aby jejich přání vyslyšel. Nemůže-li se biskup o takové slavení postarat, ať se tato záležitost předloží Papežské komisi "Ecclesia Dei".

Čl. 8 Biskup, který se o vyřízení takových žádostí věřících laiků chce postarat, ale brání mu v tom různé příčiny, může věc svěřit Papežské komisi "Ecclesia Dei", která mu poskytne radu a pomoc.

Čl. 9, § 1 Farář rovněž může po zvážení všech okolností povolit užití staršího rituálu při vysluhování svátosti křtu, manželství, pokání a pomazání nemocných, je-li to ve prospěch duší radno.

§ 2 Ordinářům je povolena možnost slavit svátost biřmování s použitím starého Římského pontifikálu, je-li to ve prospěch duší radno.

§ 3 Klerikům, kteří přijali svěcení, je dovoleno užívat i římský breviář vyhlášený bl. Janem XXIII. v roce 1962.

Čl. 10 Místní ordinář, posoudí-li to jako vhodné, smí ve smyslu kán. 518 pro slavení podle starší formy Římského ritu zřídit osobní farnost nebo jmenovat rektora či kaplana, při zachování právních ustanovení.

Čl. 11 Papežská komise "Ecclesia Dei", kterou zřídil Jan Pavel II. v roce 1988^[5], pokračuje v plnění svého úkolu.

Tato komise ať má uspořádání, úkoly a pravidla činnosti, jaké si jí papež přál svěřit.

Čl. 12 Uvedená komise nádvkem k pravomocím, které už má, bude vykonávat autoritu Svatého stolce tím, že bude bdít nad zachováváním a uplatňováním těchto pokynů.

Přikazujeme, aby vše, o čem jsme rozhodli vydáním tohoto Apoštolského listu *Motu proprio*, bylo pokládáno za pevně a řádně stanovené a aby se zachovávalo od 14. září tohoto roku, svátku Povýšení svatého Kříže, a aby tomu nebránilo nic, co by s tím bylo v rozporu.

Dáno v Římě, u svatého Petra, dne 7. měsíce července, léta Páně MMVII, ve třetím roce našeho pontifikátu.

Benedictus PP. XVI

---

[1] *Institutio generalis Missalis Romani*, Editio tertia, 2002, 397.

[2] Ioannes Paulus PP. II, Litt. ap. *Vicesimus quintus annus* (4 Decembris 1988), 3: AAS 81 (1989), 899.

[3] Tamtéž.

[4] S. Pius PP. X, Litt. Ap. *Motu proprio datae Abhinc duos annos* (23 Octobris 1913): AAS 5 (1913), 449-450; srov. Ioannes Paulus II, Litt. ap. *Vicesimus quintus annus* (4 Decembris 1988), 3: AAS 81 (1989), 899.

[5] Srov. Ioannes Paulus PP. II, Litt. ap. *Motu proprio datae Ecclesia Dei* (2 iulii 1988), 6: AAS 80 (1988), 1498.